

Φέτος η Ημέρα Μνήμης των Ελλήνων Εβραίων Ηρώων και Μαρτύρων του Ολοκαυτώματος τιμήθηκε στην καθορισμένη από το νόμο 27η Ιανουαρίου, με σειρά εκδηλώσεων που διοργάνωσε

, ύστερα από σχετική απόφαση του Δ.Σ. του ΚΙΣ, η Ισραηλιτική Κοινότητα Θεσσαλονίκης στη συμπρωτεύουσα.

Η Θεσσαλονίκη αποτελούσε ανέκαθεν φιλόξενο καταφύγιο για τους κατατρεγμένους Εβραίους της Ευρώπης. Το 1492, περίπου 20 χιλιάδες Εβραίοι από την Ιβηρική χερσόνησο ήρθαν να προστεθούν στην ήδη υπάρχουσα εβραϊκή κοινότητα της πόλης, όταν μετά από βασιλικό διάταγμα εκδιώχθηκαν από τις πατρίδες τους. Με το πέρασμα των αιώνων οι Εβραίοι της Θεσσαλονίκης δημιούργησαν μια από τις μεγαλύτερες κοινότητες της Διασποράς, τα μέλη της οποίας δραστηριοποιούνται σε όλους τους τομείς της κοινωνικής, οικονομικής, πολιτικής, επιστημονικής και πολιτιστικής ζωής του τόπου. Κατά την περίοδο προ του Β' Παγκοσμίου Πολέμου και της Γερμανικής Κατοχής η Ισραηλιτική Κοινότητα Θεσσαλονίκης αριθμούσε 50.000 μέλη και αποτελούσε το 20% του πληθυσμού της πόλης. Από αυτούς το 96% εκτοπίστηκε και εξοντώθηκε στα ναζιστικά στρατόπεδα του θανάτου.

Πανελλαδικά οι απώλειες ανήλθαν σε 67.151 Εβραίους, επί συνόλου 77.377, δηλαδή χάθηκε το 86% του Εβραϊκού πληθυσμού της Ελλάδας.

Οι εκδηλώσεις μνήμης ξεκίνησαν στο Μνημείο που αφιέρωσε η Ελληνική Πολιτεία, το 1997, στους Ελληνες Εβραίους που χάθηκαν στο Ολοκαύτωμα. Στην τελετή παρέστησαν ο υπουργός Μακεδονίας-Θράκης κ. Ν. Τσιαρτσιώνης, ο υπουργός Μεταφορών του Ισραήλ κ.

Μεϊρ Σιτρίτ, οι υφυπουργοί Εξωτερικών κ.κ. Γ. Βαληνάκης και Ε. Στυλιανίδης, τέως υπουργοί, βουλευτές και εκπρόσωποι όλων των κομμάτων, της Εκκλησίας, εκπρόσωποι των διπλωματικών και τοπικών Αρχών, των Σωματίων Ασφαλείας, ο πρόεδρος του Κεντρικού Ισραηλιτικού Συμβουλίου Ελλάδος, πρόεδροι και εκπρόσωποι των Ισραηλιτικών Κοινοτήτων της Ελλάδας, αντιπροσωπείες ιδιωτικών και δημόσιων σχολείων της Θεσσαλονίκης, εβραϊκοί οργανισμοί του εξωτερικού, καθώς και πλήθος κόσμου.

Η τελετή ξεκίνησε με επιμνημόσυνη δέηση ενώ στη συνέχεια το λόγο έλαβαν ο νομάρχης Θεσσαλονίκης κ. Π. Ψωμιάδης και ο δήμαρχος Θεσσαλονίκης κ. Β. Παπαγεωργόπουλος που αναφέρθηκαν στους Εβραίους της Θεσσαλονίκης και στη συνεισφορά τους στην πόλη μέσα στους αιώνες.

Ο πρόεδρος της Ι.Κ. Θεσσαλονίκης κ. Δ. Σαλιτιέλ υπογράμμισε στην ομιλία του ότι "το Ολοκαύτωμα αφορά όλους και ως ιστορικό γεγονός και ως απειλή βαρβαρότητας που ο σύγχρονος πολιτισμός θα αδυνατεί να αποτρέψει, όσο υπάρχουν συνθήκες που όλοι γνωρίζουν και όπου η διαφορά φυλής, θρησκείας ή χρώματος συνιστά ένοχη διάκριση". Τόνισε, επίσης, ότι "ελπίζουμε κι εμείς ότι η θεσμοθέτηση της Εθνικής αυτής επετείου θα διδάξει, θα προβληματίσει και ταυτόχρονα θα αποθαρρύνει κάθε νεόκοπο κήρυκα του ρατσισμού. Θα αποτελεί εγγύηση ότι το τραγικό έγκλημα του Ολοκαυτώματος δεν θα λησμονηθεί και δεν θα επαναληφθεί ποτέ πια".

Ο υπουργός Μεταφορών του Ισραήλ, κ. Σιτρίτ, μεταξύ άλλων, εξήρε τη στάση της Ελλάδας χαρακτηρίζοντάς την "αχτίδα φωτός", γιατί αντιστάθηκε στο φασισμό και αρκετοί Ελληνες έκρυψαν Εβραίους συμπολίτες τους για να γλιτώσουν από τα στρατόπεδα συγκεντρώσεως.

Χαιρετισμούς απηύθυναν επίσης ο υφυπουργός Εξωτερικών κ. Γ. Βαληνάκης, ο τ. υπουργός κ. Α. Τσοχατζόπουλος, οι πρέσβεις της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας Δρ. Αλμπερτ Σπίγκελ, των ΗΠΑ κ. Τσαρλς Ρις, της Ισπανίας κ. Χουάν Ραμόν Μαρτίνεζ-Σαλαζάρ, ο γενικός πρόξενος της Γαλλίας κ. Πωλ Ορτολάν, καθώς και ο πρόεδρος του Συμβουλίου Απόδημου Ελληνισμού κ. Αντρίου Αθηνς.

Χαρακτηριστικά, ο υφυπουργός Εξωτερικών κ. Γ. Βαληνάκης, που εκπροσώπησε τον υπουργό κ. Μολυβιάτη, δήλωσε μεταξύ άλλων: "Η Ημέρα Μνήμης του Ολοκαυτώματος είναι μια μέρα σημαντική για όλους μας. Οι λαοί που δεν έχουν μνήμη δεν έχουν μέλλον. Πρέπει, λοιπόν, να θυμόμαστε έτσι ώστε αυτές οι απάνθρωπες πράξεις της βαρβαρότητας του παρελθόντος να μην επαναληφθούν ποτέ στο μέλλον".

Ο πρέσβης της Γερμανίας Δρ. Αλμπερτ Σπίγκελ είπε ότι εκπροσωπεί τη χώρα που ευθύνεται για το Ολοκαύτωμα. "Να μην λησμονήσουμε τα εγκλήματα και τα θύματα", σημείωσε και χαρακτήρισε τρομακτικούς και ασύλληπτους τους αριθμούς των ανθρώπων που εξοντώθηκαν.

Ο πρέσβης των ΗΠΑ κ. Τσαρλς Ρις, μεταξύ άλλων, υπενθύμισε ότι δύο εβραίοι που υπηρετούσαν στο Προξενείο των ΗΠΑ στη Θεσσαλονίκη μεταφέρθηκαν σε στρατόπεδο συγκέντρωσης, ο ένας δεν γύρισε και σε ανάμνησή του έδωσαν το όνομά του σε μια αίθουσα του Προξενείου.

Ο βουλευτής και πρώην υπουργός κ. Ακης Τσοχατζόπουλος επεσήμανε: "Δεν επιτρέπεται να ξεχάσουμε. Είναι το μήνυμα το οποίο στέλνουμε οι Θεσσαλονικείς και οι ξένοι φίλοι μας, που τιμήσαμε την Ημέρα Μνήμης για το Ολοκαύτωμα και συγχρόνως βέβαια τους 50.000 Εβραίους Θεσσαλονικείς οι οποίοι υπήρξαν θύματα της ακραίας μορφής του φασισμού που ήταν ο ναζισμός".

Η τελετή έκλεισε με κατάθεση στεφάνων στο Μνημείο.

Οι εκδηλώσεις κορυφώθηκαν το βράδυ με μια σεμνή και συγκινησιακή τελετή στο κατάμεστο Μέγαρο Μουσικής Θεσσαλονίκης, παρουσία του υπουργού Εξωτερικών της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας κ. Γιόσκα Φίσερ, του υπουργού Μεταφορών του Ισραήλ κ. Μείρ Σιτρίτ, του υπουργού Εξωτερικών κ. Π. Μολυβιάτη, του αρχηγού της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης κ. Γ. Παπανδρέου, του υπουργού Μακεδονίας- Θράκης κ. Ν. Τσιαρτσιώνη, του νομάρχη, του δημάρχου, προέδρων και εκπροσώπων των Ισραηλιτικών Οργανισμών και Κοινοτήτων της Ελλάδας, βουλευτών και εκπροσώπων όλων των κομμάτων, εκπροσώπων των διπλωματικών και τοπικών Αρχών, της Εκκλησίας και των Σωμάτων Ασφαλείας.

Στο πρώτο μέρος, σε κλίμα ιδιαίτερης συναισθηματικής φόρτισης, τη σιγή διέκοψε ο ήχος του Σοφάρ από τον Ραβίνο της Κοινότητας κ. Μορδοχάι Φριζή. Ακολούθησε προβολή φιλμ που είχε τη μορφή ιστορικής αναδρομής, παρουσιάζοντας τη ζωή του Ελληνικού Εβραϊσμού πριν το Ολοκαύτωμα, σκηνές από τη θηριωδία των Ναζί στα στρατόπεδα συγκεντρώσεως, εικόνες μετά το τέλος του Πολέμου και το φιλμ έκλεισε με μια νότα αισιοδοξίας με την εικόνα των παιδιών του Εβραϊκού Δημοτικού Σχολείου Θεσσαλονίκης.

Στη συνέχεια, έξι απόγονοι επιζώντων των στρατοπέδων συγκεντρώσεως, με καταγωγή από διαφορετικές Ισραηλιτικές Κοινότητες της Ελλάδος, άναψαν έξι κεριά αφιερωμένα στην μνήμη των έξι εκατομμυρίων Εβραίων της Ευρώπης που θανατώθηκαν στο Ολοκαύτωμα. Το έβδομο κεριό της επτάφωτης λυχνίας, αφιερωμένο στους Έλληνες Χριστιανούς-θύματα του ναζισμού, άναψε ο πρόεδρος της Ισραηλιτικής Κοινότητας Θεσσαλονίκης κ. Δ. Σαλτιέλ. Ακολούθησε η χορωδία της Κοινότητας που, σε συνεργασία με την χορωδία "Εν Χορώ", παρουσίασε δύο ύμνους βασισμένους στους Ψαλμούς του Δαβίδ. Η κ. Μπέρυ Ναχμιά, πρόεδρος της Ένωσης Ομήρων Ισραηλιτών Ελλάδος, έκλεισε το πρώτο μέρος της εκδήλωσης διαβάζοντας μια σύντομη αλλά συγκλονιστική ιστορία από την εμπειρία της στα στρατόπεδα του θανάτου.

Αμέσως μετά προσήλθε στο βήμα ο υπουργός Μακεδονίας-Θράκης κ. Ν. Τσιαρτσιώνης που στην ομιλία του υπογράμμισε ότι "...ποτέ πια δεν θα πρέπει να επιτρέψουμε τη μισαλλοδοξία να κυριεύσει στις σχέσεις ανθρώπων και λαών. Σήμερα, χωρίς αισθήματα εκδίκησης, διότι ούτε οι νεκροί του Ολοκαυτώματος θα το ήθελαν, δεν πρέπει ποτέ να ξεχάσουμε αυτό το μελανό κομμάτι της παγκόσμιας ιστορίας. Το Ολοκαύτωμα πρέπει να μείνει ζωντανό στη μνήμη μας για να μην επαναληφθεί ποτέ. Πρέπει να συγχωρήσουμε, αλλά όχι να ξεχάσουμε".

Ακολούθησε ο πρόεδρος του Κεντρικού Ισραηλιτικού Συμβουλίου κ. Μ. Κωνσταντίνης, ο

οποίος αναφερόμενος στα μηνύματα του Ολοκαυτώματος, τόνισε ότι: "...το καθήκον όλων πρέπει να είναι ο αδιάκοπος αγώνας για τη διατήρηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της αξιοπρέπειας.

Σ' αυτόν τον αγώνα εντάσσεται η συνεχής προσπάθεια που οφείλουν να καταβάλλουν τα κράτη και τα άτομα για την καταπολέμηση του αντισημιτισμού, του ρατσισμού, των κάθε μορφής διακρίσεων. Τα τελευταία χρόνια έφεραν στην επιφάνεια -δυστυχώς και στην Ελλάδα- τις ανησυχητικά καλυμμένες μεταμορφώσεις του αντισημιτισμού, την επαίσχυντη εμφάνιση νεοναζιστικών ομάδων, τη μόλυνση κοινωνιών από τις επιδημίες της μισαλλοδοξίας. Εφτασαν, μάλιστα, μερικοί -ελάχιστοι- μέχρι και στην άρνηση του Ολοκαυτώματος. Άλλοι πάλι το συγκρίνουν με άλλες παλαιότερες καταστάσεις ή πρόσφατα γεγονότα. Το Ολοκαύτωμα όμως -ως αυτοτελές αποτρόπαιο ομαδικό έγκλημα- δεν επιδέχεται κανενός είδους συγκρίσεις, δεν μπορεί να ενταχθεί σε καμία κατηγορία γεγονότων, δεν είναι δυνατόν να ταυτιστεί παρά μόνο με τη θηριωδία των Ναζί". Ο πρόεδρος της Ισραηλιτικής Κοινότητας Θεσσαλονίκης κ. Δ. Σαλτιέλ ολοκληρώνοντας την ομιλία του αναφέρθηκε στα λόγια του αιμνήστου Προέδρου της Δημοκρατίας Κωνσταντίνου Καραμανλή ο οποίος είχε δηλώσει: "Η αναφορά στον διωγμό και στο Ολοκαύτωμα των Ελλήνων Εβραίων, είναι οδυνηρή αλλά και διδακτική. Οδυνηρή, επειδή ανακαλεί στη μνήμη τα θύματα της θηριωδίας ενός ανελεύθερου και για το λόγο αυτό, απάνθρωπου καθεστώτος. Διδακτική, επειδή παρά την πρόοδο της ανθρωπότητας στον τομέα του πολιτισμού και παρά την εδραίωση της Δημοκρατίας σε παγκόσμια σχεδόν κλίμακα, οι κίνδυνοι να ανακοπεί η εξελικτική αυτή πορεία δεν παύουν να ελλοχεύουν".

Ο υπουργός Εξωτερικών της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας κ. Γιόσκα Φίσερ στην ομιλία του είπε ότι αισθάνεται "ντροπή για τα τρομερά εγκλήματα που διαπράχθηκαν" και σημείωσε επιδεικτικά ότι "αποδεχόμαστε την ευθύνη μας για ό,τι έγινε και συνεχίζουμε τον αγώνα μας ενάντια στον αντισημιτισμό".

Στη συνέχεια ο υπουργός Μεταφορών του Ισραήλ κ. Μεϊρ Σιτρίτ, ο πρόεδρος του ΚΙΣ Μ. Κωνσταντίνης βράβευσαν, μαζί με τον πρέσβη του Ισραήλ, κ. Ραμ Αβιράμ, Έλληνες που έσωσαν Εβραίους κατά τη διάρκεια της Γερμανικής Κατοχής. Η εκδήλωση έκλεισε με ρεσιτάλ πιάνου της κ. Sonia Rubinsky.

Σε δηλώσεις του προς τον Τύπο, μετά το τέλος της εκδήλωσης, ο υπουργός Εξωτερικών κ. Π. Μολυβιάτης τόνισε: "Είναι μια μέρα στην οποία ήρθαμε εδώ για να τιμήσουμε την μνήμη των Ελλήνων Εβραίων που υπήρξαν θύματα αυτής της βαρβαρότητας. Και κατ' εμέ, για να εκφράσουμε επίσης την πεποίθηση ότι ποτέ ξανά δεν θα υπάρξουν τέτοιες τραγωδίες και τέτοιες καταστάσεις. Αυτό το νόημα έχει εδώ η παρουσία μας".

Από την πλευρά του, ο πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ κ. Γεω. Παπανδρέου επισήμανε την ανάγκη να κτιστεί μια πολυπολιτιστική και δημοκρατική κοινωνία. "Είναι μια ημέρα καταδίκης του απολυταρχισμού, της βίας, της έλλειψης ελευθερίας και δημοκρατίας, του φασισμού και του αντισημιτισμού" σχολίασε. Ο κ. Παπανδρέου έκανε ιδιαίτερη αναφορά στις εκτοπίσεις των Εβραίων της Θεσσαλονίκης.

Παράλληλα, στο φουαγιέ του Μεγάρου Μουσικής, λειτουργούσε η έκθεση με θέμα "Κρυμμένα παιδιά στην Ελλάδα της Κατοχής" του Εβραϊκού Μουσείου Ελλάδος.

Κατάθεση στεφάνων στο Μνημείο
Ολοκαυτώματος Θεσσαλονίκης

Από την εκδήλωση στο Μέγαρο Μουσικής

Θεσσαλονίκης. Οι πρόεδροι του ΚΙΣ και της ΙΚΘ, ο πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ, ο υπουργός Μεταφορών του Ισραήλ και ο πρέσβης του Ισραήλ στην Ελλάδα.